

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-
pololetna . . . „ 2.-
četrtna . . . „ 1.-
Posamezna št. „ 0-10

Št. 34.

V Ljubljani, dne 22. julija 1910.

Leto V.

Delavske in poselske knjižice.

Po našem obrtnem redu mora imeti vsak delavec pri županstvu narejeno delavsko knjižico. Poselski red pa ukazuje za posle ravno tako napravljeno poselsko knjižico. Noter je natančen popis delavčeve osebe, ne samo kako mu je ime, kako se piše, kje je doma, kdaj rojen, kam pristojen, marveč tudi kakšen nos ima, kakšno barvo imajo oči in lasje, ali je velik, ali majhen, sploh vse, kar more razveseliti policijsko srce.

Brez knjižice ga noben gospodar ne sme sprejeti v delo ali službo. Gospodar spravi knjižico in jo vrne, ko delavec po pravilni odpovedi odhaja od njega. Notri zapiše kdaj je delavec pri njem nastopil delo, in kdaj ga je zapustil. Sme tudi pristaviti, kako se je obnašal, toda prepovedano je zapisati kaj takega, kar bi utegnilo delavcu škodovati.

Ta prepoved ima pa večkrat samo popirno vrednost. Delodajavci imajo svoje zveze; velike tovarne ene vrste so v kartelih tesno združene med seboj. Lahko se torej pomenijo, kako naj se s kakim posebnim znamenjem označi delavec, ki naj se mu ne da delo. Nebrojokrat se je že primerilo, da je kak delavec, ki je imel pravilno delavsko knjižico, ki je bil morda v nji še celo pohvaljen in priporočen, iskal zastoj dela. Kamor je prišel in pokazal svojo knjižico, povsod so ga zavrnil. Ta reč je bila jako preprosta. Morda je bila opazka, kdaj je izstopil iz dela, zapisana z rdečo ali modro tinto; morda je bila kaka beseda podčrtana, morda je bila v pohvali in priporočilu kaka sama na sebi nedolžna beseda. Delodajavec, ki je pri njem iskal dela, je iz tistega dogovorjenega znamenja takoj spoznal, da naj dotičnega delavca ne sprejme in poslal ga je naprej s trebihom za kruhom. Takih med seboj dogovorjenih znamenj je lahko na stotine. Vkljub temu, da se po postavi nič za delavca škodljivega ne sme zapisati v knjižico, je vendar delodajavcem mogoče s tajno dogovorjenimi znamenji onemogočiti komu delo in zaslužek. Taka znamenja se rabijo zlasti za delavce, ki imajo kaj zmisla za delavske pravice, ki se trudijo za organi-

zacijo, ki vzpodbujajo svoje tovariše za skupnost in vzajemnost. Nikakor niso to vedno socialno demokratični delavci, tudi krščanski socialci so imeli v tem oziru že mnogo prestati. Po nekaterih tovarnah se zlasti krščansko misleči delavci preganjajo.

Delavska knjižica ima poleg teh nevarnosti, ki smo jih ravnokar povedali še druge. Večkrat se primeri, da ima delavec postavno pravico takoj zapustiti delo. Pa kaj mu ta pravica pomaga, če mu gospodar ne da njegove delavske knjižice? Res gre lahko k sodišču tožiti, toda najmanj nekaj dni je s tem izgubljenih. Pri človeku, ki živi iz rok v usta, pomeni dan, ko je brez dela, tudi večkrat post. Če ima družino, je revščina še hujša. Poleg tega pa vemo, kako se izogiblje delavec sodišča. Advokata si ne more najeti, ker nima denarja; sam svoji moči pa ne zupa. V takih slučajih, ki niso redki, pomaga delavcu samo krepka organizacija. Naša Jugoslovanska Strokovna Zveza bo tudi v tem oziru šla delavcem na roko.

Poselske knjižice imajo tudi svoje velike hibe. Kar zagreše slabe gospodinje, se večkrat šteje poslu v krivdo. Dekla, hišina, kuharica, ki ma nesrečo, da zapored najde slabe gospodinje, seveda hitro menjava službe, večkrat popolnoma neprostoovoljno. To je v knjižici zapisano. In ko išče nove službe, se gospodinja brž ustavi pri teh opazkah in si misli: ta mora biti že slaba oseba, ker je tako hitro izpreminjala službe. Če jo sprejme, jo gleda po strani, jo sumniči, vsako reč na slabo obrača in tako pride lahko najpoštenjši posel v slab glas, ki se ga le težko otrese.

Delavske knjižice so po drugih državah že dlje časa odpravljene. Na Nemškem jih imajo samo za mladoletne do 21. leta. Pri nas še strašijo. Zakaj naj bi bil delavec na slabšem kakor drugi stanovi, ki ne potrebujejo takih policijskih popisov vlačiti s seboj?

Delavske in poselske knjižice obtežujejo silno svobodo iskanja dela in služb; obenem pa dajejo delodajavcem ob času kakkega štrajka močno orožje v roke. Delavec je na slabšem, ker mu njegov gospodar s

tem, da mu pridržijo delavsko knjižico lahko zelo nagaja. Zavedni delavci morajo torej zahtevati, da se jim to krivično policijsko nadzorstvo odvzame. V državnem zboru se je pečal s tem vprašanjem socialno-politični odsek. Nemški nacionalci so z vso silo govorili proti temu, da bi se delavske knjižice odpravile; potegnili so za seboj tudi svoje politične zaveznike — nemške krščanske socialce, ki jim ta nenaravna zveza jemlje socialno nepristranost in jih vedno bolj pritiska na delodajavsko plat. Pri glasovanju sta naša zastopnika Gostinčar in dr. Krek, ter poslanec dr. Ofner glasovali poleg soc. demokratov za odpravo.

Naše delavske in poselske organizacije naj se vzbude in naj začno krepak boj proti zastarelemu policijskemu nadzorstvu delavskih in poselskih knjižic. Jugoslovanska Strokovna Zveza bo ta boj z vsemi močmi podpirala. Naši poslanci, ki so se tudi tukaj, kakor povsod, pokazali kot delavski prijatelji, ga bodo pa izvojevali v državnem zboru za delavske knjižice, v deželnih zborih pa za poselske.

Tobačno delavstvo.

Poletne misli.

Po novih zvišanih pokojninah gre veliko delavcev in delavk v pokoj. Privoščimo iz vsega srca vsakemu in vsaki, naj dolgo vrsto let vživa s trdnim delom res krvavo prisluženo pokojnino. A vi, delavci in delavke, ki greste v pokoj. Vam polagamo na srce, da tudi, ko ste že vpokojeni, ostanete zvesti tisti vaši stanovski organizaciji, ki Vam je izposlovala, da se vsaj za silo lahko preživite. Zdaj pri tistih, ki so vpokojeni, prevladuje pomotna misel, da ko niso več v tvornici, ti tudi ni več mogoče, da si član »Podpor. društva«. To ni res. Lahko ostanesh i nadalje član »Podpor. društva« in poplačaš dolg, ki ga svojemu največjemu dobrotniku resnično dolguješ in obenem ostanesh v trajni zvezi s tistim delavstvom, s katerim si toliko časa živel in prenašal dobre in slabe čase. A tudi Vi delavci in delavke, ki še dela-

Carska zločinstva.

(Dalje.)

Po zbornici se čuje šepetanje. Vsakega oko zre na Neronovo obličje; v njegovem obličju hočejo brati, smejo li pozdraviti mater cesarjevo ali naj se ji molče umaknejo.

Neronovo obličje se nič ne spremeni, kakor bi hotel čakati, kaj pride. Ko pa stopa Agripina, ne pričakovaje cesarjevega povabila, ne pozdravivši ga udano, kakor se je nadjal, po stopnicah k prestolu, zopet ježno gleda Neron, kakor tačas, ko je mati njegova stopila v dvorano. Pa se precej zave, ker ne sme se vedeti, da ga jezi Agripinino ravnanje; tedaj se posili k prijaznemu smehljaju in stopi dve stopnici dol, da seže svoji materi v roko, kakor bi jo hotel opomniti, naj se vsede tik njega.

To je zbornici znamenje. Glasno odmeva: »Dolgo naj živi Agripina!« »Blagor materi, ki nam je rodila Neron!« pristavijo nekateri previdni, ki so bolj znali brati v imperatorjevem obličju. Ko vse potihne, povzame besedo Neron:

»Zahvaljujem se svoji materi,« izpregovori, »da se je potrudila semkaj, da podeli

svojemu sinu, ki se vrača od slavnega uspeha, svoj materni pozdrav in blagoslov. K njej bi bil šel po dokončani seji, kjer se obravnavajo važne državne zadeve, ki so preresne in pretežke, da bi jih poslušalo žensko uho in da bi jih obsegel ženski razum.«

Agripna se ne pregane.

»Ko se je Klavdij še imenoval cesarja rimskega ljudstva, ko je Neron, moj sin, še vedel ceniti svet svoje matere, je bila več nego enkrat v tej glavi določba o blagru in nesreči države! Nisem vedela, da je ta mali čas, kar je bival Neron v grški deželi, spremenil v starešinskem svetu pred sinovim prestolom cesarjevo mater v tujko. Ako bi bili bogovi prihranili Britaniku življenje — bi Britanik pač ne bil svojega ušesa zapiral mačehi.«

»Britanik je mrtev, privoščite njegovim manom¹⁾ pokoj, cesarica!« zakliče Neron. »Na vaše očitaneje pa vam odgovorim to: premalo spoštovanja mi ne smete očitati — nenadno veselje sem vam bil namenil; imeli bi je z rimskim ljudstvom. Grški venci, ktere si je pridobil njihov cesar, ne dado Rim-

¹⁾ Mani — duhovi zamrlih, ki so bivali na spodnjem svetu.

ljanom pokoja; pri mojih nogah klečeč milo prosi ljudstvo in starešinstvo, naj privoščim tudi njim dokaz svoje umetnosti in sklenil sem izpolniti jim željo. Gledišče, katero je sezidal moj prednik Avgust,⁵⁾ ozaljšali so, da sprejme cesarja; ondi bom danes osmi dan zbral Rim in pel »Ukovanega Prometeja«.⁶⁾

»Dolgo naj živi cesar!« zadoni v veselem klicu v sredini starešin.

Srpa, kot kip, stoji Agripina; Neron pa zapusti prestol in razpusti zbrane, in umaknejo se v razne sobane v palači, da se pri-

⁵⁾ Kaj Julij Cezar Avgust Oktavijan, prvi rimski cesar.

⁶⁾ Zaloigro »Ukovani Prometej« spisal je prvi pesnik zaloiger na Grškem, Eshil. — Prometej je bil prijatelj bogov, pa se je predrznil in vzel ogenj z nebes in ga prinesel na zemljo in naučil ljudi, kako naj rabijo ogenj. Zato ga je Zevs ali Jupiter ukazal Hefajstu peljati na kraj sveta. Ondi ga je prikoval nebeški kovač na trdo, pusto skalo, kjer je trpel brezkončne muke, ker vsak dan je priletel orel in mu je kljuval jetra; ponoči so mu sicer zopet zrastle, toda drugi dan se je trpljenje od novega pričelo.

te, nikdar ne pozabite na to, da imate svojo organizacijo, tisto organizacijo, ki se jo trdno oklepajte, ki jo vedno in vedno širite med delavstvom. Ve starejše delavke in delavci, kadar pridejo nove delovne moči, skrbite, da pristopijo takoj »Podpornemu društvu«, skrbite tudi, da se naroče takoj na »Našo Moč«. Pazite z bistrim očesom, da ne padejo v niti, ki jih razpletajo nasproti mladini socialni demokratije. Ne gre in ne gre, da se zanašate le na posameznike. Nasprotno, prav vsi, kar Vas je, se oklenite z ljubeznijo naraščaja in ga pridobite naši in le naši organizaciji. Pomislite vedno, da boste z ljubeznijo pridobili mlada srca. Kako Vam je bilo takrat, ko ste prišli v tvornico, dostikrat morebiti hudo, če Vas je tu in tam morebiti zadel neprijazen pogled. In mladini dajte snovi, da se nauči misliti in presojati. Vodstva naših organizacij naj preskrbe, da dobi mladina pouka, zabave in izobrazbo, pravo izobrazbo v smislu naših krščansko-socialnih načel. Povejte mladini, kako je bilo, ko še ni bilo »Podpornega društva«. Povejte ji, da so Vas psovali, pretepali, Vas izrabljali. Mladina je bistrumna in znala bo hitro presoditi, da zahteva njen ponos, njena čast, samoljubje in skupnost, da pristopi »Podpornemu društvu«, »Avstrijski krščanski tobačni delavski zvezi« in da naroči in tudi čita »Našo Moč«!

Med brati in sestrami.

Sava. Strokovno društvo namerava prirediti dne 21. avgusta t. l. skupen izlet na Šmarno goru. Ako se oglasi dovolj udeležencev, si bomo preskrbeli poseben vlak. Izleta se lahko udeleže tudi nečlani Strokovnega društva. Kdor se namerava pridružiti, naj to prijavi pravočasno kakemu odborniku društva, da se more razvideti, ali bo dovolj udeležencev za poseben vlak. Toraj možje, napravite svoji družini veselje in pridružite se nam.

Sava. Zopet imam poročati o nesreči v valjarnici, kjer so se trije delavci obenem poškodovali. Najhuje je ranjen na nogi Smolej Janez, katerega so odpeljali iz tovarne. Vsak razvidi, kako je dobro v takem slučaju, če je poškodovan pri kakem društvu, ki mu daje podporo. Dobro bi pa tudi bilo, da bi naš delovodja že pred takim slučajem malo bolj gledal na varnost delavstva, ne pa samo silil in priganjal ter zraven še zmerjal. Dobro bi bilo tudi nadalje, da bi ta mož malo pravičneje sodil delavce, ne pa jih za vsako malenkost ob zaslužek spravljaj. Slučaj, ko je nekdo svojega sodelavca le po nesreči ter prav neznatno udaril, pa je kakor se sliši baje zaradi tega dobil obračun, kaže dosti, da se delavstvo krivično sodi. Radovedni smo, kedo bo dobil obračun zaradi Smoleja. Nujno potrebno je, da je vse delavstvo v društvu, ki istemu nudi pravno varstvo.

Sava. Naš kantiner nam milostno dovoljuje jedi, katere komu ne ugajajo vrniti. Zato se je že večkrat zgodilo, da smo mu kaj nazaj poslali. Vprašamo pa kantinerja, ali uniči ono jed, katero mu kedo nazaj prinese?

družijo cesarjevemu obhodu. Mati in sin ostaneta sama v širnem prostoru.

Agripina spregovori prva: »Ali sem prav slišala?« vpraša s prisiljeno mirnostjo, »ali naj si želim, da udarijo bogovi z gluho moje uho? Ali ni še dosti, da rimski cesar, gospodar sveta, plačuje najemnike, da mu ukajo, ker je premagal v lahkem boju veliko bolj izurjene pevce, katere je premogel le strah pred osveto premaganca? Ni-li še zadosti, da ponižuje stare, častite, slavne obhode v smešne igre? Ali to vse ni še dosti, da se hoče sam prepustiti v nesramnem vedenju sodbi druhal, da se hoče pevec s kraljevim kinčem, s cesarjevim bagrom poganjati za milost množice? Neron, vže ta zmaga je sramota zate in tvoji spol! Kje so vjetniki, katere si je privojevala tvoja hrabra roka? Kje podobne pridobljenih dežel, ki jih nosijo pred zmagalčevim vozom? Kje zlati plen? Ničesar, vi cezarji, nič družega ne pelje danes vaš vnuk pri svojem obhodu skozi Rim, nego srebrne lire in zlate vence, pridobljene v lahki igri! Neron, rotim te, dosti naj bo tega,« govori dalje in izpremeni glas, in mehko in sladko doni njen glas, kakor se komaj more pričakovati pri ponosni gospodovalki, — »čuj na besedo svoje matere, čuj, Neron!«

(Dalje sledi.)

se? Ako ne prija onemu, najbrž tudi ne bo drugemu. Ako ne mara eden za zrezek, v katerem že stanujejo ubogi črvički, ga tudi ne bo maral drugi. Pozabil je pa kantiner na tablo zapisati: »Kdor dobi črve v mesu, naj me naznani«. Zato mu blagohotno svetujemo, naj nam skrbi za nepokvarjena jedila, ali pa naj še omenjene vrstice objavi na tabli. Eno kot drugo je potrebno.

Ljubljanski pododbor »Slovenske dijaške zveze« vabi k prireditvi, ki se vrši v nedeljo 24. julija 1910 ob pol osmi uri zvečer v »Rokodelskem Domu«, Komenskega ulica št. 12. Spored: 1. Petje: a) J. Aljaž: »Ne zveni mi«, mešan zbor; b) A. Nedved: »Dijaška«, moški zbor s tenor-solo; c) I. Hudovernik: »Naša zvezda«, moški zbor z bariton-solo; č) P. H. Sattner: »Nazaj v planinski raj«, mešan zbor. 2. Pozdrav. 3. »Zaklad«, narodni igrokaz v štirih dejanjih. Spisal Ksaverij Andrejev. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 v, III. vrste 60 v; stojišča 40 v. — Čisti dobiček je namenjen v korist obmejnim Slovencem. — K. s. delavstvo naj se udeleži prireditve naše vrle akademične mladine.

V Dravljah. V nedeljo 17. t. m. je imelo »Strokovno društvo« iz ljubljanske predilnice sveto mašo v Dravljah. Prijazna cerkvena svetega Roka je bila nabito polna občinstva. Ko smo prišli iz cerkve, je bila samo ena hvala, kako lepa pridiga je bila in kako so lepo peli. Pevci in pevke, pod osebnim vodstvom gospoda Černiča, so mojstrsko pokazali, kako veličastno se povzdigne služba božja z lepim petjem. Med pevskim zborom smo tudi opazili delavke iz predilnice, za kar jim bodi čast. Vsem skupaj, posebno pa gospodu Černiču iskrena hvala. Vendar pa smo tudi nekaj opazili, kar nam ni bilo posebno ljubo, to je, da se delavstvo premalo zanima za skupne sestanke, kjer bi se moglo vse delavstvo shajati, da tako pokaže javno svetu, da se skupno bori za dobro in skupno trpi hudo. Dokler se to ne popravi in da ne bo delavstvo toliko zavedno, da kjer je eden, morajo biti vsi, toliko časa pravim, nima pravega smisla da trpi, trpi gmotno, trpi duševno. Da pa v mojem poročilu ne bi kaj manjkalo, morem še sledeče omeniti. Čez stokrat mojstri delavstvu zatrjujejo, da niso proti delavstvu in da z delavstvom trpijo. Kako hinavske so te besede, se vidi iz tega: V tovarni je do deset mojstrov, vsaj po plači, ako tudi niso drugače in izmed vseh je bil samo eden, ki ga ni bilo sram priti med delavstvo. Isto je z uradništvom. Tudi izmed teh gospodov ni smo nobenega opazili. Znamo, ko bi se na mesto svetega evangelija čital umazani »Sl. Narod«, bi bili prišli vsi? Tukaj mi ne preostaja družega, kakor da vprašam: Ali je delavstvo v tovarni zaradi Vas, ali ste Vi zaradi delavstva. Menda je na to lahek odgovor. — Nekdo ki Vas pozna.

Shod. Delavstvo »Strokovnega društva« iz ljubljanske predilnice, je priredilo dne 14. julija t. l. dobro obiskan shod, ki se je vršil v prostorih S. K. S. Z. Državni poslanec Jožef Gostinčar, je obširno poročal o tekstilni industriji in delavstvu. Razložil nam je, kako obstoji kapitalizem tekstilnih judov in kako potrebno je, da se v omenjeni tovarni izboljša delavstvu plače. Priporočal je delavstvu, da naj pristopijo vsi h organizaciji ali v strokovno ali pa v Jugoslovansko Strokovno Zvezo, ker le s pomočjo organizacije je mogoče doseči izboljšanje delavskih razmer. Krhne je poročal kolikega pomena je, ako je delavstvo združeno in da le združeno delavstvo sme upati na boljšo bodočnost. Obema govornikoma je delavstvo iz srca hvaležno za krasno in novo navdušenje in kliče: kmalo zopet na svidenje. Tovarniška delavka, Urška Kremžar, je prečitala prošnjo, katero je odbor izročil gospodu ravnatelju za izboljšanje delavskih plač. Končno je še blagajnik priporočal, da naj se vsi udeležijo izleta v Selce. S tem se je dobro uspeli shod zaključil in videti je bilo, da je delavstvo zopet nanovo oživljeno. Pogum in zopet pogum!

Slavnost v Rožni dolini. V nedeljo je bila vsa Rožna dolina pri Viču praznična. S hiš so visele številne zastave in okna so bila okrašena s cvetjem. Bilo je popoldne v Rožni dolini mnogo ljudi tudi od drugod, ki so prišli k blagoslovljenju nove lepe kapelice presvetega Srca Jezusovega. Vsa slavnost se je pričela v župni cerkvi ob 3. uri popoldne, od koder je šla procesija v Rožno dolino. Procesije se je udeležilo tudi mnogo društev, med njimi S. K. S. Z. Procesija je vodil provincijal pater Placid s šte-

vilnim spremstvom. Po blagoslovu kapelice je govoril dr. Jerše, čemur so sledile litanije presvetega Srca Jezusovega. Pri slavnosti je izborno prepeval pevski zbor viškega izobraževalnega društva. Topiči so grmeli, vmes pa so pritrkavali mali zvonovi v kapelici. Procesije se je udeležilo zelo veliko ljudstva. Za Rožnodolce je bil v nedeljo lep in vesel dan saj je bil v nedeljo z njihovimi doneski postavljen v sredi Rožne doline spomenik njihovi pobožnosti, kakor tudi nov okras prijazne Rožne doline.

Poselsko zavarovanje.

Gospodar je po postavi dolžan skrbeti za pravnost in spolnovanje verskih dolžnosti posla, in vendar v koliko slučajih se ravna ravno nasprotno. Gospodar je izkoriščevalec, ki posle izmozguje na vse načine, kjer jih more. Bodisi da je gospoda višjega ali nižjega stanu, povsod vlada le egoizem. Pogostokrat gospodarji sami ali pa njihovi sinovi posle zapeljujejo v nenravnost in nepoštenje. Saj še čednostnega posla trpeti ne morejo. Da bi pa kdo po takih službah dovoljenje dobil k nedeljski sv. maši ti, o tem še govora ni. Po večjih mestih med sto gospodarji niti enega ne dobiš, ki bi ti rekel: v nedeljo pojdi k sv. maši.

V tem oziru je res velika brezbržnost in človek bi mislil, da pri takih ljudeh velja geslo: »vera je privatna stvar«, o kaj še! Če hočeš v cerkev iti, moraš sam skrbeti in delo tako urediti (če ga sploh sme?), da se nič ne pozna, da si kaj zamudil. Radi nedelj in praznikov se delo nikjer ne zmanjša, pač pa v mnogih krajih še pomnoži. Ravno zato ker hoče posel v cerkev iti, si marsikatera gospa izmisli te ali one kaprice, ki morajo biti ravno isti čas storjene. Nekateri imajo še to navado, da ravno v nedeljo goste povabijo. Edini dan v tednu, v katerem bi moral posel imeti malo počitka, in še tega mu ne privošči. Poleg tega mora pa še mnogo psovk preslišati glede vere, cerkve in duhovnikov.

Mestni posel mora imeti v resnici mnogo trdne verske podlage, da ga tako zaničevanje in vedno zbadanje cerkvi ne odtuji.

Kakšne pojme imajo pač o krščanski veri in pobožnosti, ker zahtevajo od vernega posla, da bi jim pustil delati s seboj, kar bi se jim izljubilo, da ga zmerjajo, zaničujejo, priganjajo k delu od ranega jutra do pozno v noč, moral bi stradati, tepen biti, utrgovala bi se mu plača, vsem v hiši bi moral biti na uslugo, da, še celo grehu služiti, vse iz same udanosti, ponižnosti in potrpežljivosti, in ne smel bi črhiniti niti ene nezadovoljne besede; ko bi to storil, bi se mu takoj reklo: v cerkev hodi, pa je tak ali taka. — Tudi ne malo imajo dobri posli od svojih v veri že mlačnih ali odpadlih sopolstov glede psovke prestati.

Zatorej, če se že postavno vpeljati ne dá, da bi gospodar posle ob nedeljah v cerkev pošiljal, naj se vsaj vpelje to, da dobi posel dovolj časa, da izpolni svojo versko dolžnost, in sicer brez vsakega zbadanja in pikanja. In kateri gospodar te postavne določbe ene bo v ozir jemal, mora biti vzrok, radi katerega posel lahko službo zapusti brez vsake odpovedi.

Če je že gospodar versko brezbržen, naj porabi v resnici geslo: »vera je privatna stvar«. In kakor se nobeden pameten človek v privatne zadeve drugih brez potrebe ne vtika, tako naj se tudi gospodar ne vtika v veroizpovedanje poslov.

Prometna zveza.

Naznanilo vsim članom »Prometne zveze«. Članom »Prometne zveze« se daje na znanje, da je za mesec avgust plačati 15 smrtnih slučajev po 5 v, za sledeče umrle člane: 1. Ana Kralič, Ljubljana. — 2. Ivan Obzina, Tuzla. — 3. Neža Schrantz, Sv. Anton. — 4. Mihael Koller, Bischofshofen. — 5. Ivan Zaradka, Dunaj, vzhod. žel. — 6. Ana Rehhan, Ried. — 7. Antonia Scherer, Dunaj, Matzleinsdorf. — 8. Josef Klemen, Bosanski Brod. — 9. Robert Tuherpel, Freiwalddau. — 10. Margareta Mott, Tuzla. — 11. Leopold Hornschal, Florinsdorf. — 12. Frančiška Wagner, Gmünd. — 13. Richard Casanova, Praga. — 14. Ivan Fritz, Roppen. — 15. Katarina Hadletz, Dunaj, vzhod. žel. — Torej skupno je plačati za 15 umrlih članov 75 v. — Vse častite in spoštovane člane se opozarja in prosi da bi društvene prispevke redno plačevali, ker oni, ki plačujejo mrtvaščino in ki so po več kot en mesec dolžni na pri-

spevkih, ako bi se primeril smrtni slučaj in ker so zaostali na plačilu, nimajo po pravi-
lih pravico zahtevati mrtvaške odpravnine.
— Vodstvo »Prometne Zveze«.

**Veselica ljubljanskih krščansko-social-
nih železničarjev** v nedeljo zvečer na vrtu
»Rokodelskega doma« je zelo lepo uspela in
nas je popolnoma zadovoljila. Med ljubljans-
skimi krščansko-socialnimi železničarji se
je pojavil zadnje čase nov, svež duh. Prire-
jajo mesečne shode, v mesecu juliju so pa
priredili že dva shoda, in sicer enega bur-
nega, ker so prišli sitnarit nanj rdeči želez-
ničarji. Tri prireditve mesečno je že nekaj
in kaže življenjsko moč in silo. Veselica sa-
ma je bila dobro obiskana. Med navzočimi
smo opazili tudi deželnega odbornika Pega-
na in podpredsednika trgovske in obrtne
zbornice Iv. Kregarja, kakor tudi več gospo-
dov železničnih uradnikov. Veselico samo je
vodil adjunkt Trtinek in se mu je aranžma
v vsakem oziru posrečil, za kar mu čestita-
mo. Zelo dobro so svirali tamburaši, vajen-
ci, naraščaj »Katoliškega društva rokodel-
skih pomočnikov« pod spretnim vodstvom
Jeločnika. Prav dober je bil tudi pevski
zbor, ki ga je vodil gospod Rus. Ložar je
vzbujal s svojimi kupleti veliko zabave in
smehu. Živahna je bila tudi prosta zabava
in se je vnela huda papirna bitka z bomba-
mi popirnih zrezkov. Prirediteljem častita-
mo na lepem uspehu!

Z južne železnice. Čujte in strmite, lju-
dje Božji, posebno železničarji, kako zna juž-
na železnica svojim čuvajem popravljati
njih predpise: Člen sedmi čuvajskih predpi-
sov govori: Čuvaj ne sme svoje čuvajnice,
ali njemu odmerjene proge, v svojem pro-
stem času, brez dovoljenja svojih predpo-
stavljenih zapustiti. Navadni prosti čas se
ne sme za druge potrebe rabiti, tudi ni mu
dovoljeno se v tem času od čuvajnice od-
straniti. K temu je prišla poprava, cirkular
253, A., 1910. Samo toliko, neoženjen, da gre
kaj zaužiti, oženjen toliko da živež preskrbi,
ampak morajo vsi ti prositi svoje predpo-
stavljene prožne mojstre dovoljenja; to za-
to, da ga železnica hitro v pest dobi. Vpra-
šam tu slavno direkcijo: kake hitrosti je
tukaj potreba? Ali smo čuvaji tako nepošte-
ni? Ali morda nezanesljivi, ali kaj? Prosimo
odgovor! Ako ima čuvaj kako hitro potrebo,
ali slučaj bolezni, ali hoče potem cele dneve
čakat na svojega predpostavljenega, da mu
bode dal dovoljenja? Čuvaji prosimo za od-
pravo takih predpisov. Ali smo čuvaji psi,
da nas priklepa v verige južna železnica, da
se v svojem prostem času ne smemo brez
dovoljenja nikamor odstraniti. Železnica
hoče imeti izobražene čuvaje, pa njim ni do-
voljeno v njihovem prostem času med ljudi.
Ali se hoče od svojih predpostavljenih,
prožnih mojstrov, posebno njih namestni-
kov, kateri nimajo, bi smel trditi še dobro
jutro pri železnici, ne rečemo da so vsi taki,
dosti je dobrih ki vedo, da je čuvaj ravno ta-
ko človek, kakor oni sami, le nekateri so ta-
ki rogovileži, da bi vse podrli, in od takih
naj bi se olike učili ki jo še sami nimajo in
čuvaji prejmejo od njih le kako slabo bese-
do, to pa gotovo zato, da mu z njegovim za-
povedujočim glasom da na znanje, da je on
malo višji, morda nekateri tudi malo bolj
neumen kot dotični čuvaj katerega šikanir-
ra. Dalje čuvaji prosimo glede odprave tra-
ve poleti. Travo pleti, je olepšava proge in to
je žensko delo, pa moramo mi čuvaji to delo
opravljati. Gotovo slava direkcija ne ve,
kaj je čuvaj! Ako res ne ve, pa naj gre vpra-
šat najbližjega policaja na Dunaju kaj je
pravzaprav en čuvaj? Najbolj neumen bode
dal pravi odgovor od sebe, da je čuvaj za
varnost, ne za razna nepotrebna olepšavna
dela. Prosimo slavno direkcijo da ta dva
slučaja preuredi, ako ne, potem smo čuvaji
prisiljeni, se poslužiti sredstva, katerega
nam ne more nikdo odvzeti.

Čuvaj južne železnice.

Iz lisjakovega dnevnika. Zadnjič, ko
smo bili v Ljubljani na železniškem shodu,
pa mi je rekel g. urednik: no, lisjak, kaj si
svinčnik izrabil ali si dnevnik izgubil, ker
te ni nič več pogledat v »Našo Moč«. No, pa
sem si mislil, le počakajte, bom že še prišel
nadlego delat, tako da me boste še stran
podili. (Gotovo ne, samo kadar je list pre-
majhen, takrat mogoče nekaj dni pozneje.
Ur.) Potem, ko smo se na shodu dogovorili,
kaj bi vse radi od železniške uprave, jo pa
mahnem malo po beli Ljubljani pogledat,
srečam tam za enim voglom svojega koma-
rada, pa kakor je že navada, če prideta dva
človeka skupaj, je prvo vprašanje, kaj je
novega? Posebnega ne vem, toliko pa za

gotovo, da dobite v Ljubljano Sterna za
sekcijskega načelnika od zgornje zgradbe,
da bi ga pes, že pred leti jih je uganjal, ko
je bil v Ljubljani, tako da so mu že takrat,
ko še ni imel nobene posebne oblasti, nje-
govi podložni vse prej rekli, samo človek ne,
in sedaj, ko je bil v Zidanem mostu, so ga
tudi rdečkarji zmirom po svojih listih ča-
stili z imenom slabega očeta. Navsezadnje
ga bo pa spet v Ljubljano burja prinesla,
ker ljubljanski sekcijski oddelek je pona-
vadi zmirom za vse zadnji, potem pa še slab
oče, ki mu ni mar drugega kot svojim pod-
ložnim levite brati. Nato sem pa rekel svo-
jemu tovarišu: le pojdi z luč, če ne veš nič
boljšega, zakaj si mi še to povedal. Ej, le
potolaži se, saj ni samo to, mi reče, saj tudi
hrvaški delavci letos niso hoteli priti na
»Vorleg« med Kresnice in Laze, ker jim niso
hotel dati proste vožnje, seveda, sem rekel,
da bodo ložje kakega kondukterja več na-
stavili, ker jih je že sedaj tri dele preveč.
Potem jo pa mahnem še naprej po mestu
in srečam enega obhojevalca progn tam z
dežele Notranjske, ka mu rečem: no, kako
je kaj, stric, al te še niso volki snedel. Bog
te živ, mi reče, ta zima me še nisa dobil v
kremple, ampak nekaj družga smo napra-
vili, rakovskega postajenačelnika smo en
mal pokrtačili. I, kaj ste mu pa naredili,
mu rečem. Veš, kuga si je zmisli ta človek,
da ne smemo v čakalnico, kadar pridemo z
večernim vlakom na Rakek; pa smo ga lepo
naznanili, da je vleku malo dovzga. Nedelja
je že tako ponavadi dolga, posebno takrat,
kadar koledar kaže bolj ta velike številke.
Sam nisem vedel, kam bi se obrnil, pa mi
glih k sreč prinese pismonoša pismo od
strica, ki me vabi, da naj pridem v Logatec
ga obiskat. En čas premišlujem, pa rečem:
pa pejd v Logatec, lisjak, pogledat kaj je
novega, pa grem na kolodvor, da počakam
lukamatija, s katerim sem se namenil v
Logatec. Ko tako čakam, da so se mi že
noge tresle, pa zagledam tam en voz sena,
ki je bil z dežno plahto pokrit, gor je bilo
tiskano: »Josef Dekleva, Heu- und Stroh-
export, Adelberg«, sem si mislil, pa naj še
kdo reče, da nimajo Nemci že sezidan most
do Adrije. Ko sem tako stal zamišljen, je pa
vseeno pridrdral tist ta zaželen lukamatija,
da me je potegnil do Logatca. Tam me je pa
že stric čakal, da sva jo pobrala malo doli
po vasi pogledat. S potjo naletiva na enih
pet ljudi, ki so se prav pošteno kregali nad
enim črevljarjem, eden je rekel: škrpete
mal bolj poglej, da jih boš dobro popravil,
ne pa ob nedeljah hodit na kolodvor trame
nakladat, al se nisi cel teden navrtov in na-
delal, da bi toliko zaslužu, da bi ti ne blo
treba v nedeljo drugim škandal delat, pa v
cerkev bi šov, ker si še fant, no, pa socialni
demokratje ne marajo za cerkev, ampak za
tist se pa zmirom potegujejo, da v nedeljo
ne delat, če vam pa kateri le z mezincem
pomiga, pa brž letite delat. In zdaj pa sam
nisem vedel, kaj to pomeni, se pa brž stric
oglasil: Ej, slabi časi so, slabi, če eden noče,
pa brž drug prileti, vidiš, tile so od sub-
akorda s kolodvora, pa jim je rekel načel-
nik, da naj gredo nakladat pa niso hoteli,
so šli pa drugi, zato se pa zdaj tako sala-
manski jezijo čez tega, da kar ni za poslu-
šat. Pa drugač je vse v redu tukaj po Lo-
gatu, mu rečem. Ej, ni vse tako lepu ne,
kakor se vidi, sam nobenga tacga ni, da bi
te reči naprej spravljal, veš, lisjak, tale Mi-
klavov ata prav rogovilijo po gostilnah, ka-
dar dobijo malo preveč alkohola pod kapo;
če vidiš kakega klerikalca, pa brž pravijo:
vidiš ta črnega. Zdaj se pa spomnim, da
sem bral v »Naši Moči«, da je priredila J. S.
Z. en shod v Logatecu, pa mu rečem: Koliko
članov ima pa že plačilnica J. S. Z.? Pejd,
pejd, pa na bod', ko bi takrat Gostinčar pri-
nesel eno vrečo cekinov, potem bi že bili
člani vsi, kolikor jih je bilo na shodu, dokler
bi bilo kaj v vreči. Drug večer greva pa s
stricem k šmarnicam, pa so se gospod žup-
nik prav jezil, da nočete poslušat, če vas
prosi, ali če vas svari, sem pa spet moral
prostiti strica za pojasnilo, pa mi reče: Veš,
fantje so imeli kolač, pa so plesali celo noč,
in še danes niso dali miru, zato so malo
hudi, kar je čisto prav, da take rogovileže en
malo pokrtačijo. A ja, tako je ta reč, zdaj
pa že vem, zakaj sta se tista dva škrica zju-
traj tako kregala, ko sem šel v prodajalno
po »biks«; eden je rekel: čudni so ti naši
delavci, zmirom tožijo, da so slabi časi, pa
takole ob ponedeljkih ne pridejo delat. Na
ta način sami sebi skazo delajo. Ko sem si
vse tole zapomnil in ogledal, sem se lepo
poslovil od strica in zahvalil za zabavo, po-

tem ga pa še poprosil, da mi naj piše, kadar
bode zopet kaj novega, ali pa mene povabi,
da bom gor vzel. Nato vzamem karto na
kolodvoru in hajd z lukamaticam proti svo-
jemu brlogu. Ko pridem v voz, sem se pa
mislil stisniti tja v en kot, pa me brž pokliče
ena ženska: Pejd sem, stric, boš kej povedu,
kaj je kej novga. Veste, teta, ta pot pa prav
nič ne vem. Kako pa se vi kaj pohvalite, od-
kar ste samostojna čuvajka? — ji rečem,
Pa je začela revica zdihovati in tarnati, da
je bilo joj, kako je slabo. Saj smo ravno zdaj
zložile eno odprto pismo na direkcijo južne
železnice, in eden ga nam je prepisal, zdaj
pa sama ne vem, kako bi ga spravila v kak
list, da bi zagledal beli dan; vidiš, mi ga po-
kaže, saj ga imam tukaj-le, pa preberi, če ni
res dobro narejen. Ko enkrat preberem, ji
pa rečem: Veste, teta, tole vam bi pa jaz na-
prej spravil, če vam je prav. O ja, čist prov
mi je, še za pol litra l'om dala v škofovi
kleti, kadar se dobiva v Ljubljani, samo, da
bo res zagledal beli dan. Nič se ne bojte, kar
brez skrbi bodite. In tako ga vam prinašam,
g. urednik, menda ne boste tako hudobni,
da bi lisjaka pripravili še ob pol litra za-
služka in bi ga ne priobčili.

ZAHVALA.

Podpisani si šteje v dolžnost se slavne-
mu osrednjemu vodstvu »Prometne Zveze«
na Dunaju, za podeljeno mi podporo v zne-
sku 10 K, katere sem dobil po plačilnici Za-
tičina danes izplačane, naprisrčneje zahva-
liti.

Višnjagora, 18. julija 1910.

Josip Erjavec, postajni delavec.

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč
za Vaše glasilo »Našo moč«. Čim več naroč-
nikov, tem večji vpliv bo imelo Vaše glasilo.

Varujte se

ponaredb!

Slaba pijača
želodec mori,

pa zdrave in bolne krepí.

Želodčni likér „FLORIAN“ ne slabi in ne
omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

A. ŽIBERT

• LJUBLJANA •

PREŠERNOVA ULICA

PRIPOROČA SVOJO VELIKO

ZALOGO ČEVLJEV

DOMAČEGA IZDELKA.

**Veliki nakup zniža ceno
Veliki promet
omogoči veliki nakup**

Vsled tega gledam edino na veliki promet in prodajam blago po najnižjih cenah. Ne visoke cene, ampak veliki promet je moj dobiček, ker se blago hitreje proda, stranka je zadovoljna ker sveže blago po ceni kupi. Pri nakupu manufakturnega (gvaninega) blaga dobi se za moške ali ženske fino ali prosto blagovnilne se poslužiti tverke

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ulica 5, to je glavna trgovina. Podružnice tverdke so: Pri Škofu, Pogačarjev trg (Sadni trg) v veliki mestni hiši Pri Miklavžu, Medena

ulica

V vseh teh trgovinah se bode te prepričali v veliki zalogi blaga vseh vrst v nizkih cenah in prijazni postrežbi

Pazite natančno na imenovane tverdke!

Na deželo se pošiljajo vzorci pošnlne prosto

Velika zaloga! Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaže i. t. d.

Velika izbira drobnega in modnega blaga: rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat i. t. d. Predtisk in vezanja monogramov ter drugih risb. - Primerna darila za godova in druge prilike -

Priporoča se z velespoštovanjem

FR. MERSOL, Ljubljana, Mestni trg 18.

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri Češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri naj-novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.
Cene najnižje.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke

novosti

v konfekciji za dame

Lekarna „PRI KRONI“ M. Ph. BOHINCA

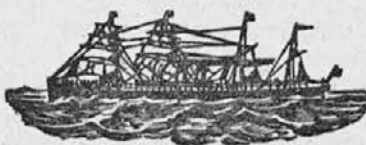
v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kapljice proti zobobolu, steklenica 20 vin.
Mazilo zoper pege, lonček 1 K.
Obliž za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 80 vin.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, škatljica 50 vin., 6 škatljic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oces, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepljivo in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za lase, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 50 vin., in 4 krono 80 vin.
Železnate kroglice, proti bleidici (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekmorska družba.

Veljavne vozne liste (Sifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. SMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši »KMETSKÉ POSOJILNICE« nasproti gostilne pri »FIGOVCU«.

Matej Orehek Ljubljana

prodajalna v lastni hiši Kolodvorska ulica 26

Največja izbira raznovrstnega blaga kot: izgotovljenih oblek domačega izdelka, velika izbira klobukov in čepic, vseh velikosti obuvala, perila, ovratnic, kovečkov za izseljence, srebrnih ur in verig in vseh galanterijskih predmetov priporočam

blagovna hišna cene!

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet v l. 1908 čez 72 milijonov K.

Lastna glavnica kron 420.537-92

Stanje vlog čez 20 milijonov K.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8, pritličje v lastni hiši nasproti hotela 'Union' za franč. cerkvijo

prejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure 4 1/2 0/10 brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 0/10 od vsakih 100 kron čistih 4-50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje.

Dr. Ivan Sušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpred. Odborniki: Anton Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl. Anton Kobi, posest. in trg. Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposest. v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posest. in blag. »Ljudske posojil.«, Ivan Pollak ml., tov., Karol Pollak, tov. in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4%, to je: daje za 200 kron 9 kron 30 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r., predsednik, podpredsednik.

**Ivan Jax in sin v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17**

priporočata svojo bogato zalogo ::

voznih koles

Šivalni stroji za rodbino in obrt

